

A scroll of parchment is unrolled, showing a blank page. The scroll is bound with brown leather. A quill pen and an inkwell are visible in the bottom left corner. The background is a textured, golden-brown surface.

Легизм ілімі

The image depicts a scroll of parchment with text, set against a background of more parchment and a quill pen. The scroll is unrolled, showing a central section with text. The text is in a serif font and reads: "Легизм (заңшылдар немесе Фацзия мектебі) Көне Қытайдың тағы да басқа әлеуметтік ілімі." The scroll is bound with two wooden rollers on the left and right sides. In the bottom left corner, there is a quill pen and a small inkwell.

Легизм (заңшылдар
немесе Фацзия
мектебі) Көне
Қытайдың тағы да
басқа әлеуметтік ілімі.

Легизмнің негізін қалаушы Шан Ян мен Хан Фэй болған .(390-338 б.э.д)
(288-233б.э.д)ЦиньШи Хуа императорының кезінде (III ғ б.э.д)
Легизм ресми идеология болды.
Легизмнің негізгі сұрағы: Қоғамда қалай басқару? Легистер заңға сүйенетін мемлекеттік зорлау арқылы бақару керек дейді. Сонымен , легизм –нақты мемлекеттік биліктің философиясы болып табылады.

高
鞅

The image features a central scroll of parchment with a scalloped edge, set against a background of more parchment and a quill pen. The text on the scroll is in a serif font. In the bottom left corner, there is a small illustration of a quill pen in a dark inkwell.

Легизмнің негізгі постулаттары .
Адам бастапқыдан қатал табиғатқа ие адами қылықтардың қозғаушы күші жеке эгоистік мүдделер болып табылады. Тәртіп бойынша, жеке инвалидтердің мүдделері өзара қайшы келеді. Тұтас қастықтан, дауласудан қашу керек, қоғамдық қатынастарға мемлекет араласуы қажет. Мемлекет (армия мен шен) заңды тыңдаушы азаматтарды қорғап, заңға бағынбағандарды қатал жазалауы керек. Көптеген адамдардың заңдық тәртібінің негізгі стимулы – жазалаудан қорқу болып табылады. Заңды және заңсыз тәртіптерді шектеудің негізі заң.

Легистер қауымдық өзін-өзі басқаруды шектеу, отбасылық-рулық қауымдар мен патронимияларды жергілікті әкімшілікке бағындыру қажет деп есептеді. Шань Ян қауымдық өзін-өзі басқаруды теріске шығармастан, азаматтарды мемлекеттік биліктің тікелей бақылауына қоюды көздейтін реформалардың жобаларын (елді аудандарға бөлу, жергілікті жерлердегі шенеуніктік қызметтер және т.б.) ұсынды. Бұл жобаларды жүзеге асыру Қытайда азаматтардың аймақтық бөлінуінің бастауы болды.

Легистік тұжырымдамаларды іс жүзінде қолдану қатыгездіктің күшеюімен, бодандардың санасына әмірші алдында жаппай үрейді сіңірумен және жаппай сезіктенумен қатар жүрді. Жалпы бұқараның легистік тәртіпке наразылықтарын ескере отырып, Шань Янның ізбасарлары неғұрлым жексұрын жағдайлардан бас тартып, легизмді моральдық мазмұнмен толықтырып, оны даосизммен немесе конфуцийшілдікпен жақындастырды.

A scroll of parchment is unrolled, revealing a blank, aged page. The scroll is bound with two wooden rollers. A quill pen and a small inkwell are visible in the bottom left corner. The background is a textured, golden-brown surface.

Назарларыңызға рахмет!!!